

# دسترسی آسان به قرص مرگ

براساس گزارش پزشکی قانونی، قرص برنج طی ۴ ماه نخست امسال ۱۱۶ قربانی گرفته است

مستوره برادران نصیری / گروه جامعه

آمار خودکشی در کشور معمولاً برای یک دوره زمانی سه ماهه در هر سال اعلام می‌شود، اما خودکشی با قرص برنج هر سال هشدار داده می‌شود، خصوصاً که در دو سال گذشته آمار تعداد کسانی که با قرص برنج خودکشی کرده‌اند، افزایش معنی‌داری پیدا کرده است.

امسال نیز سازمان پزشکی قانونی کشور آمار چهار ماه نخست امسال را اعلام کرده است که بر این اساس قرص برنج در حالی طی این مدت فقط در استان‌های تهران، مازندران، گیلان و لرستان ۱۱۶ قربانی گرفته است.

از میان چهار استان تهران، مازندران، لرستان و گیلان، استان‌های مازندران و لرستان بیشترین رشد مرگ را در مقایسه چهار ماه نخست امسال نسبت به سال گذشته داشته‌اند؛ به طوری که در چهار ماه نخست سال گذشته مازندران پنج و در لرستان شش مرگ با قرص برنج رخ داده بود، اما امسال و در همین بازه زمانی ۱۷ نفر در مازندران و ۱۹ نفر در لرستان بر اثر استفاده از قرص برنج جان خود را از دست داده‌اند.

در گیلان هم که سال گذشته در چهار ماه نخست تنها ۲۱ مرگ ثبت شده بود، امسال ۳۳ نفر جان خود را از دست داده‌اند. تنها کاهش در استان تهران دیده می‌شود که در چهار ماه نخست سال گذشته ۶۶ و امسال در همین زمان ۴۷ نفر بر اثر استفاده از قرص برنج جان خود را از دست داده‌اند.

با این تفاسیر کاملاً مشخص است که روند مرگ با این ماده سمی همچنان در حال افزایش است، در حالی که قرص برنج براحتی در عطاری‌ها و مراکز فروش سموم کشاورزی قابل دسترس است.

## ■ یک بسته، ۳۰۰۰ تومان

به عطاری واقع در منطقه تهرانپارس مراجعه می‌کنم. قیمت یک بسته ده تایی از قرص برنج که تنها یک عددش برای مرگ فردی کافی است، ۳۰۰۰ تومان است.

فروشنده به ظاهر مرد متصفی است. دست کم قبل از این که بخواهد قرص برنج را بفروشد، چند سوال می‌پرسد.

سوالاش نشان می‌دهد که حساسیت موضوع را می‌داند: «مجردی یا متاهل؟ بیکاری یا شاغل؟ برای چه برنجی قرص می‌خواهی؟»

البته می‌توان پاسخ همه سوالاتش را به گونه‌ای داد که شبهه‌ای پیش نیاید، اما این حال وقتی می‌فهمد خریدار واقعی نیستم، توضیحاتش کامل می‌شود.

او می‌گوید: همه عطاری‌های این حساسیت را ندارند و البته خریدار هم می‌تواند خودش را جوری معرفی کند که ماکرص برنج را به او بفروشیم، اما من سعی می‌کنم به هر کسی نفروشم. این فروشنده عطاری معتقد است ۳۰۰۰ تومان ارزش خطر خودکشی یک جوان را ندارد، اما به گفته او تاکنون با خرید و

فروش این محصول در عطاری‌ها بر خوردی نشده و کسی برای جمع‌آوری قرص برنج به عطاری‌ها مراجعه نکرده است.

## ■ فروش در داروخانه ممنوع

خرید و فروش قرص برنج در همه داروخانه‌های کشور ممنوع است. ظاهراً وزارت بهداشت فقط به داروخانه‌ها رسیده و عطاری‌ها از چرخه اعمال قدرت وزارت بهداشت به دور هستند.

با این تفاسیر، وقتی اردیبهشت امسال اعلام شد که خودکشی با قرص برنج طی سال ۹۰ رشدی معادل ۱۴ درصد داشته است، معاون عملیات پلیس پیشگیری در جمع خبرنگاران از برخورد قاطع پلیس با فروشندگان این نوع قرص خبر داد.

سرهنگ ناصر نیک‌آیین گفته بود: وظیفه بر خورد با فروشندگان قرص برنج بر عهده پلیس اماکن است و این پلیس در رصدی که انجام می‌دهد با متخلفان برخورد می‌کند. البته پلیس پیشگیری و ماموران کلانتری نیز در صورت اطلاع از فروش قرص‌ها اقدام به برخورد قانونی می‌کنند.

به گفته او، مردم در تماس با پلیس ۱۱۰ می‌توانند موضوع و تخلف فروشندگان را اطلاع دهند تا ماموران بلافاصله وارد عمل شده و برخوردهای لازم را انجام دهند.

## ■ قرص برنج چیست؟

قرص برنج ترکیب خطرناکی از فسفیدهاست که برای جلوگیری از آفت‌زدگی برنج انبار شده مصرف می‌شود. مصرف

این قرص از سوی انسان می‌تواند عوارض شدید و کشنده‌ای در بر داشته باشد.

در واقع فسفیدها باعث تحریک شدید دستگاه گوارش، اختلالات قلبی عروقی، هیپوتاسیون، شوک، آرتیمی، نارسایی قلبی، ادم ریوی، اسیدوز متابولیک، آسیب کبدی و کلیوی، ترومبوسیتوپنی، تشنج و نهایتاً کما و مرگ تا ۷۲ ساعت بعد از مصرف می‌شود.

عوارض گوارشی این ماده پنج تا ده دقیقه پس از مصرف بروز پیدا می‌کند، سپس سایر علائم ظاهر می‌شود. تسریع در درمان حتی در بیماران به ظاهر بی‌علامت اهمیت بارزی در بهبود بیماران دارد.

دکتر غلامعلی جعفری، متخصص سم‌شناسی در این باره به مهر می‌گوید: در مسمومیت با قرص‌های دیگر ۹۹ درصد بیماران زنده می‌مانند، اما در مسمومیت با قرص برنج ۹۹ درصد بیماران جان خود را از دست می‌دهند.

این متخصص با اشاره به راه‌های پیشگیری از مرگ با قرص برنج ادامه می‌دهد: بهترین راه این است که فردی که با قرص برنج خودکشی کرده، سریع به نزدیک‌ترین بیمارستان منتقل شود. به فردی که قرص برنج خورده است به هیچ عنوان نباید مایعات داد زیرا مایه‌ای این قرص در معده ایجاد گاز است که این گاز به ریه‌ها راه یافته و در بین سلول‌ها پخش می‌شود. خوردن آب این روند را تسریع می‌کند. البته اگر خانواده‌ها در خانه جوش

شیرین یا پرمنگنات پتاسیم دارند، دادن آن به فرد مسموم تنها راه پیش درمانی است.

## ■ چه باید کرد؟

کارشناسان سموم کشاورزی بارها هشدار داده‌اند که از قرص برنج فقط در موارد صنعتی می‌توان استفاده کرد و استفاده از آن در منازل به هیچ وجه مجاز نیست. با این تفاسیر استفاده از این محصول هم رایج است و هم توزیع آن در عطاری‌های کشور به گونه‌ای است که براحتی برای همه قابل دسترس است.

جعفری، متخصص سم‌شناسی در این باره می‌گوید: اگر بشود قرص برنج را از عطاری‌ها جمع‌آوری کرد و فروش آن نظارت‌های لازم را داشت، می‌توان آمار خودکشی با قرص برنج را در جامعه کاهش داد.

## جدول مرگ‌های ناشی از مصرف قرص برنج سال‌های ۸۷ تا ۹۰

| سال  | زن  | مرد | مجموع |
|------|-----|-----|-------|
| ۱۳۹۰ | ۲۰۴ | ۲۵۹ | ۴۶۳   |
| ۱۳۸۹ | ۲۰۲ | ۲۰۴ | ۴۰۶   |
| ۱۳۸۸ | ۱۰۴ | ۱۲۴ | ۲۲۸   |
| ۱۳۸۷ | ۱۰۵ | ۱۰۹ | ۲۱۴   |